

PROGRAM ZWIĄZKU ZAWODOWEGO „BUDOWLANI” NA KADENCJĘ 2020-2025

I. WSTĘP:

1. RÓŻNORODNOŚĆ – TO CO NAS WYRÓŻNIA

Związek Zawodowy „Budowlani” tworzą pracownicy różnych sektorów gospodarki. W ramach Związku aktywnie działają przedstawiciele budownictwa, spółdzielczości mieszkaniowej, przemysłu materiałów budowlanych, przemysłu drzewnego i meblowego, leśnictwa i ochrony środowiska oraz branż pokrewnych, w tym komunalnicy i ceramicy. Są to osoby o różnych poglądach i przekonaniach. Pomimo tych różnic wszystkich łączy nieustający bój o dobro pracownika. Przyjmując Program Związku chcemy skutecznie i efektywnie bronić praw pracowników, interesów zawodowych i socjalnych członków Związku oraz pracowników zatrudnionych w wyżej wymienionych branżach.

SILA TRADYCJI

Ruch Zawodowy „Budowlanych” w Polsce w kadencji 2020-2025 będzie obchodził Jubileusz 130-lecia powstania. Świadomi tradycji naszych poprzedników, będąc następcami wielu związków zawodowych działających w sektorach aktywności Związku Zawodowego „Budowlani” przyjmujemy niniejszy Program. Wykonanie niniejszego Programu Kongres powierza Radzie Krajowej.

II. ANALIZA PROBLEMÓW I ZAGROŻEŃ:

POZAZWIĄZKOWE

NISKIE PŁACE

Wzrost płac w Polsce jest widoczny, jednak Polacy wciąż nie zarabiają na tyle dużo, by móc ze spokojem patrzeć w przyszłość i powiększać swoje oszczędności. Zdecydowana większość pracowników – członków Związku Zawodowego „Budowlani” zatrudnionych na etacie lub zleceniu nie zarabia, tyle ile Główny Urząd Statystyczny przedstawia jako przeciętne wynagrodzenie. 53 proc. Polaków nie zarabia więcej niż 3 tys. zł miesięcznie netto. Oznacza, że ponad połowie pracowników daleko do średniej pensji. Według szacunków prawie 5 tys. zł brutto miesięcznie zarabia tylko 17 proc. polskich pracowników. Niestety niskie zarobki nie zachęcają Polaków do oszczędzania.

WYPADKI PRZY PRACY

W branżach, w których działa Związek Zawodowy „Budowlani”, w szczególności w budownictwie odnotowuje się dużą liczbę wypadków przy pracy. W porównaniu z krajami zachodniej Europy liczba wypadków przy pracy, które zostały odnotowane w Polsce jest nieporównywalnie większa. Dane GUS pokazują niewielką poprawę bezpieczeństwa

pracy w polskich firmach. W sumie w 2018 r. zgłoszono 4,6 proc. mniej osób poszkodowanych w wypadku przy pracy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Spadł też wskaźnik wypadkowości, a więc liczba poszkodowanych przypadająca na 1000 osób pracujących - z 6,84 do 6,37. Niemal o jedną czwartą spadła liczba wypadków śmiertelnych (22,3 proc. mniej w stosunku do 2017 r.) i ciężkich (21,8 proc. mniej). Najprawdopodobniej około 60 proc. przyczyn wypadków przy pracy to nieprawidłowe zachowania pracownika. Ta tendencja utrzymuje się od wielu lat. Zdecydowanie rzadziej (8,5 proc.), są one wynikiem niewłaściwego stanu lub użycia przedmiotu wykorzystywanego podczas realizacji służbowych obowiązków.

NIEKORZYSTNE TENDENCJE DEMOGRAFICZNE

Polskie społeczeństwo się silnie starzeje. A to oznacza, że coraz mniej osób będzie pracowało na emerytury wciąż powiększającej się grupy seniorów. Starzejącemu się społeczeństwu nie towarzyszy przyrost naturalny, który mógłby pozytywnie wpłynąć na trendy. W Polsce współczynnik dzietności, czyli stosunek liczby urodzeń do liczby kobiet w wieku rozrodczym wynosi 1,43. Ostatni raz prostą zastępowalność pokoleń (2,15) udało się osiągnąć trzydzieści lat temu – w 1990 roku.

Niekorzystne zmiany demograficzne generują nowe wyzwania dla rynku pracy. Kluczową barierą w rozwoju firm staje się niedobór kandydatów, a w niektórych branżach – wręcz brak rąk do pracy. Szacuje się, że w najbliższych kilkunastu latach na polskim rynku zabraknie nawet 3–4 mln pracowników. W nadchodzących latach firmy będą przechodzić od bardzo prostych zadań, które zostaną zautomatyzowane, do tych z większą wartością dodaną. Do tego potrzebni będą pracownicy z nowymi kompetencjami. Niedobory pracowników w niektórych branżach, w których działa Związek Zawodowy „Budowlani” wynikają również ze zbyt niskich płac.

NISKA ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNA O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH

Trzydzieści lat po transformacji ustrojowej świadomość Polaków na temat działalności zawodowych jest bardzo niska. Pokazują to m.in. dane na temat uzwiązkowienia w Polsce, które jest wyjątkowo niskie w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej. Średnia w Unii Europejskiej wynosi niemal 25 proc. Ta niekorzystna tendencja jest szczególnie widoczna wśród pokolenia, które dopiero od niedawna pracuje zarobkowo.

Tylko 5 procent Polaków i Polek, tj. 11 procent pracowników najemnych, jest członkami związków zawodowych. Zdaniem Polaków brakuje pozytywnego przekazu na temat działań podejmowanych przez organizacje związkowe. A właśnie tego typu informacje przyczyniłyby się do upowszechniania ich pozytywnego wizerunku. Problemem jest to, że pozostałe aktywności związków nie przyciągają uwagi mass mediów. Dlatego też przeciętny obywatel naszego kraju nie wie o działalności związków zawodowych.

IMIGRACJA ZAROBKOWA

Jak wynika z analiz OECD Polska w 2017 r. przyjęła najwięcej tymczasowych imigrantów zarobkowych na świecie. Z raportu ZUS dotyczącego cudzoziemców, w polskim systemie ubezpieczeń społecznych składki na konto naszego ubezpieczyciela

wpłaca ponad 665,6 tys. cudzoziemców, z czego 425 tys. to Ukraińcy. Wedle nieoficjalnych szacunków, w Polsce może pracować i mieszkać nawet 2 miliony osób przybyłych z Ukrainy. W związku z pojawieniem się pracowników migrujących na polskim rynku pracy istnieją obawy co do spowolnienia procesu wzrostu płac oraz wzrostu liczby niebezpiecznych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników.

WEWNĄTRZZWIĄZKOWE

NISKIE UZWIĄZKOWIENIE

Głównym problemem z jakim zmagają się Związek Zawodowy „Budowlani” to spadająca liczba członków. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim zmniejszająca się liczba organizacji, które są wykreślane z Krajowego Rejestru Związku Zawodowego „Budowlani” ze względu na: spadek liczby członków organizacji poniżej 10 osób, likwidację zakładu pracy, zmianę miejsca zatrudnienia członków organizacji, przejście członków organizacji na emeryturę, brak chęci do dalszego prowadzenia działalności związkowej. Na liczbę członków Związku Zawodowego „Budowlani” duży wpływ ma również brak odpowiedniej informacji o działalności organizacji podstawowych w zakładach pracy, brak odpowiedniej promocji Związku w regionach, ogólny brak wiedzy o działalności związków zawodowych, a także niezgodne z prawem działania pracodawców, którzy utrudniają lub wręcz uniemożliwiają zakładanie organizacji związkowych w zakładach pracy.

STARZEJĄCA SIĘ KADRA ZWIĄZKOWA

Przyglądając się strukturze wiekowej członków Związku Zawodowego „Budowlani” widoczny jest stopniowy wzrost średniej wieku szeregowych członków w organizacjach podstawowych, działaczy w organach struktury okręgowej i krajowej. Problemem jest pozyskiwanie nowych członków, w szczególności osób młodych, które rozpoczynają karierę zawodową. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak zainteresowania działalnością związkową po stronie pracowników. Osoby te nie widzą interesu w tym, że będą członkami organizacji związkowej.

Niestety coraz częstsze są przypadki, że wieloletni działacze, którzy wchodzi w wiek ochrony przedemerytalnej lub przechodzą na emeryturę kończą działalność związkową nie poszukując młodszych od siebie.

KOMUNIKACJA WEWNĘTRZZWIĄZKOWA

Na co dzień podczas funkcjonowania związku można zaobserwować problemy z komunikacją pomiędzy strukturami związku, w szczególności na szczeblu zakładowym i okręgowym. Zjawisko to powoduje zarówno problemy organizacyjne w kontekście komunikacji wewnątrzwiązkowej co przekłada się w sposób bezpośredni na jej skuteczność i pogarsza tempo diagnozowania ewentualnych problemów celem sprawnego ich rozwiązywania. Brak możliwości sprawnego kontaktu przekłada się również na ograniczenie możliwości pozyskiwania nowych członków.

Tym samym opisane zjawisko w szeroki sposób, negatywnie wpływa na funkcjonowanie Związku w kontekście prowadzenia bieżącej działalności statutowej, utrzymywania

wypracowanej pozycji, ograniczania spadku liczebności oraz pozyskiwania nowych członków.

ROZPOZNAWALNOŚĆ MARKI „BUDOWLANI” WŚRÓD PRACOWNIKÓW

Marka oraz symbole reprezentujące Związek Zawodowy „Budowlani” są rozpoznawalne w niedostatecznym zakresie. Aktualna rozpoznawalność Związku sprowadza się w przeważającej mierze do działalności branżowej (jednak w ograniczonym zakresie).

III. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ

Na przeciw problemom, zagrożeniom i wyzwaniom, które stoją przed Związkiem Zawodowym Budowlani w kadencji 2020-2025 będziemy kładli szczególny nacisk na:

- rozwój dialogu społecznego;
- bezpieczeństwo w pracy, godną płacę;
- budowanie marki „Budowlani”;
- poprawę komunikacji;
- aktywizację członków związku;
- szkolenia, seminaria, warsztaty;
- aktywizację młodych członków i długoletnich działaczy;
- aktywizację pracowników migrujących.

ROZWÓJ DIALOGU SPOŁECZNEGO

Dialog jest stałym mechanizmem łagodzenia przeciwstawnych interesów w stosunkach społeczno-gospodarczych. Przedmiotem dialogu społecznego jest wspólne kształtowanie stosunków zawodowych, warunków pracy, płac a także innych obszarów z zakresu polityki gospodarczej społecznej będących przedmiotem zainteresowania wszystkich stron. Dialog społeczny jest szczególną formą prowadzenia debaty o interesach różnych grup i podmiotów, w którym uczestnicy dialogu korzystają z równych praw, cieszą się równym statusem, a różnice zdań niwelowane są w drodze negocjacji.

Związek Zawodowy „Budowlani” jako doświadczony uczestnik dialogu społecznego dążyć będzie do jego ustawicznego rozwoju na poziomie zakładowym, regionalnym i krajowym. Zauważalne jest, że wieloletnie zmagania z problemami towarzyszącymi transformacji w szczególności związanymi z rozwojem Polskiej gospodarki osłabiły potencjał i wzajemne zaufanie partnerów społecznych w szczególności w zakresie zawierania układów zbiorowych pracy na ww. poziomach dialogu społecznego. Dlatego też w kadencji 2020-2025 będziemy kładli duży nacisk na tworzenie nowych układów pracy i innych porozumień zbiorowych w zakładach pracy, w których one nie obowiązują. Chroniąc interes zbiorowy pracowników zależy nam najbardziej na odpowiednim wzroście płac i polepszeniu warunków pracy. Jako Związek Zawodowy „Budowlani” pragniemy w pełni wykorzystywać możliwości autonomicznego kreowania warunków pracy zachęcając do tego pracodawców.

W kadencji 2020-2025 Związek Zawodowy „Budowlani” będzie kontynuował działania mające na celu kształcenie w zakresie prowadzenia dialogu społecznego. Jesteśmy świadomi, że wiedza na ten temat wśród członków naszego Związku jest

niewystarczająca, w szczególności w zakresie korzyści, jakie płyną z rozwiązywania problemów w sposób partnerski.

BEZPIECZNA PRACA, GODNA PŁACA PODSTAWĄ ZATRUDNIENIA

Związek Zawodowy „Budowlani” podobnie jak w poprzednich kadencjach za swój priorytetowy cel w kadencji 2020-2025 stawia poprawę bezpieczeństwa pracy w zakładach pracy. Dzięki naszym wysiłkom i inicjatywom przez ostatnie lata wiele się zmieniło w postrzeganiu zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy. Wiele spraw wymaga jeszcze poprawy. Będziemy lobbowali za zmianami w prawie, które poprawią bezpieczeństwo pracy tam gdzie dochodzi do największej liczby niebezpiecznych zdarzeń generujących wypadki przy pracy zagrażających życiu i zdrowiu pracowników. Będziemy kontynuować działalność na rzecz bezpiecznych warunków pracy w ramach prac Rady Ochrony Pracy oraz Rad ds. Bezpieczeństwa pracy w Budownictwie przy Głównym i Okręgowych Inspektorach Pracy oraz w trakcie posiedzeń Trójstronnej Komisji ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej. W kadencji 2020-2025 stawiać będziemy na rozwój sieci społecznych inspektorów pracy w zakładach pracy, w których funkcjonuje Związek Zawodowy „Budowlani”.

Jesteśmy świadomi, że członkowie Związku Zawodowego „Budowlani” w znacznej większości są niezadowoleni z niskich wynagrodzeń jakie otrzymują. Dlatego będziemy kontynuowali działania na rzecz wzrostu wynagrodzeń w branżach, w których funkcjonujemy. Ponadto podejmiemy działania na rzecz pogłębiania wiedzy naszych członków na temat prowadzenia negocjacji płacowych z pracodawcą. Pragniemy, aby nasi członkowie byli zadowoleni z wykonywanej pracy, w szczególności zarobków.

BUDOWANIE MARKI „BUDOWLANI” - IDENTYFIKACJA ZE ZWIĄZKIEM

Celem poprawy aktualnej sytuacji powinien zostać podjęty szereg działań celem zwiększenia świadomości społecznej na temat roli i zadań statutowych realizowanych przez Związek Zawodowy „Budowlani”. Związek musi wykazywać większą aktywność w kształtowaniu dialogu zarówno wewnątrz struktur Związku jak i z pracodawcami. Działania te pozwolą na budowanie dobrego wizerunku Związku.

Organizacje podstawowe z pomocą struktur ponad zakładowych (okręgowych i centralnych) muszą wykazywać większą inicjatywę i aktywność w oddziaływaniu na poprawę warunków pracy i płacy. Organy struktur okręgowych powinny zwrócić szczególną uwagę na udział w różnych formach dialogu społecznego na poziomie regionalnym. Działania te wpłyną na odbiór Związku Zawodowego „Budowlani” i odpowiednio wypromują markę „Budowlani” na wszystkich poziomach aktywności naszego Związku.

POPRAWA KOMUNIKACJI – WIEM, ROZUMIEM, DZIAŁAM

W tym kontekście konieczna jest aktywna postawa na wszystkich poziomach organizacyjnych Związku Zawodowego „Budowlani”, aby dotrzeć z informacją do wszystkich członków, pogłębiać ich wiedzę, należy korzystać przede wszystkim z bezpłatnych form komunikacji, które daje Internet.

Należy rozwijać stronę internetową Związku oraz aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na portalach i forach branżowych jak również tworzyć internetowe kampanie adresowane do wybranych grup zawodowych.

Konieczne jest ponadto wykorzystaniem w szerokim zakresie zarówno sprawdzonych rozwiązań promocyjnych jak np. wykorzystanie ulotek promujących Związek Zawodowy „Budowlani” czy prostych gadżetów reklamowych stanowiących „mobilną reklamę”.

Kolejnym kluczowym dla przedmiotowej tematyki zagadnieniem jest również wykorzystanie nowych technologii (np. szybkich komunikatorów internetowych oferujących sprawną, wygodną i bezpłatną komunikację tekstowo-graficzną, możliwość tworzenia grup adresatów etc.) oraz mediów społecznościowych (dalszy rozwój profilu Związku na Facebooku, jako nośnika umożliwiającego w przystępny sposób przedstawianie aktywności Związku, założenie konta na Twitterze – czyli portalu nastawionym stricte na działalność informacyjną mającą docierać do szerokich grup odbiorców).

Za istotne i warte kontynuowania uznać należy wizyty terenowe w organizacjach podstawowych i okręgach, które pozwalają na bezpośredni kontakt, rozmowę oraz analizę potrzeb i możliwych opcji wsparcia.

W kontekście spotkań bezpośrednich warto również rozważyć zwiększenie zaangażowania Związku w terenie poprzez cykliczne akcje terenowe – zarówno bezpośrednio w zakładach pracy, w których funkcjonują organizacje Związku Zawodowego „Budowlani” jak w zakładach gdzie nie ma struktur naszego związku (w pierwszej kolejności wytypować można zakłady, w których w przeszłości istniały zakładowe organizacje podstawowe Związku Zawodowego „Budowlani”). Na miejsce tego rodzaju akcji można również wybierać wskazane przez struktury Okręgowe miejsca z dużym potencjałem rekrutacyjnym.

AKTYWIZACJA CZŁONKÓW ZWIĄZKU – POSZUKIWANIE LIDERÓW

Prowadząc partnerski dialog społeczny na poziomie zakładu pracy oraz na jego wyższych poziomach Związkowi potrzeba liderów związkowych, potrafiących korzystać z instrumentów, które daje ustawa o związkach zawodowych oraz ogólnie rozumiane prawo pracy. Lider związkowy powinien posiadać cechy, takie jak umiejętność prowadzenia komunikacji z członkami związku jak i pracownikami, którzy do związku nie przystąpili, łatwość formułowania żądań, posiadanie wiedzy na temat roli związku zawodowego w zakładzie pracy. Musi być osobą, która jednoczy a nie dzieli. Osoba, która nie boi się wyzwań, dążenia do realizacji określonych celów. Osoba asertywna wobec niezgodnych z prawem działań pracodawcy, ale i też kompromisową w prowadzeniu negocjacji gdy zajdzie taka potrzeba.

O tych cechach będziemy mówili podczas szkoleń, które przeprowadzimy w kadencji 2020-2025. Zdajemy sobie sprawę z faktu, iż jest to proces długotrwały, ale i niezwykle potrzebny, by stanąć na przeciw niepokojącym trendom takim jak zmniejszająca się liczba członków i organizacji oraz starzejąca się kadra związkowa. W proces ten powinni się zaangażować zarówno przedstawiciele struktury podstawowej, od której w szczególności zależy poziom uzwiązkowienia jak i przedstawiciele struktury okręgowej i krajowej

służący swoją wiedzą, doświadczeniem i radą.

SZKOLENIA, SEMINARIA, WARSZTATY – NOWE DOŚWIADCZENIA

O tym jak ważne są szkolenia świadczy duże zainteresowanie udziałem w szkoleniach organizowanych przez Biuro Zarządu Krajowego w poprzednich kadencjach. W kadencji 2015-2020 przeszkoliliśmy ponad tysiąc członków i liderów związkowych. W kadencji 2020-2025 będziemy kontynuowali organizację szkoleń dla okręgów oraz młodych działaczy Związku Zawodowego „Budowlani” ubogacając tematykę szkoleń. Obok podstawowych umiejętności, wiedzy o ustawie o związkach zawodowych, zmianach w prawie pracy, dialogu społecznym w zakładzie pracy, Pracowniczych Planach Kapitałowych, organizacji działalności związkowej w zakładzie pracy, działalności społecznej inspekcji pracy pragniemy postawić na naukę form komunikacji, technik negocjacji, asertywności, aktywizując naszych działaczy do działania na rzecz pracowników w swoich zakładach pracy. Świadomi roli jaką w zakładach pracy pełnią społeczni inspektorzy pracy będziemy kontynuowali szkolenia kierowane do tej grupy pracowników.

MŁODZI – PRZYSZŁOŚĆ ZWIĄZKU

W kadencji 2020-2025 młodym działaczom Związku Zawodowego „Budowlani” będziemy proponowali udział w szkoleniach, które będą kierowane wyłącznie dla nich. Widząc potencjał jaki drzemie w młodych członkach Związku Zawodowego „Budowlani” będziemy zachęcali ich do aktywnego włączania się w działalność propagandową na poziomie zakładowym, okręgowym i krajowym oraz do kreowania dobrego wizerunku „Budowlanych” w zakładach pracy.

Mając na uwadze spadające uzwiązkowanie chcemy podjąć się współpracy ze szkołami budowlanymi i uczelniami. Poprzez kontakt z młodymi osobami, które uczą się lub dopiero wkraczają na rynek pracy chcemy budować świadomość i wiedzę na temat działalności związków zawodowych i ich roli w zakładzie pracy.

DŁUGOLETNI DZIAŁACZE – WIEDZA I DOŚWIADCZENIE

Związek Zawodowy „Budowlani” w kadencji 2020-2025 nie zapomni o doświadczonych, długoletnich działaczach. Chcemy wykorzystać ich doświadczenie, wiedzę i zaangażowanie do tego, aby dzielili się nim z osobami młodymi, ucząc ich działalności związkowej. Aktywizując tę grupę działaczy Związkowych Związek Zawodowy „Budowlani” będzie zachęcał ich do udziału w szkoleniach, warsztatach, seminariach i konferencjach, które będą rozwijały ich wiedzę i umiejętności.

W związku z obchodami 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce chcemy nagrodzić pracę, trud i zaangażowanie długoletnich działaczy na rzecz Związku.

AKTYWIZACJA PRACOWNIKÓW MIGRUJACYCH

Związek Zawodowy „Budowlani” w kadencji 2020-2025 będzie podejmował starania na rzecz aktywizacji związkowej pracowników migrujących poprzez: bezpośredni kontakt z pracującymi w Polsce cudzoziemcami zarówno w zakładach pracy jak i poza nimi,

poszukiwanie liderów oraz uświadamianie czym jest działalność związkowa. Związek przeprowadzi analizę w zakresie wysokości wynagrodzeń, warunków pracy oraz potrzeb cudzoziemców w Polsce w branżach, w których funkcjonuje. W ramach działalności Związku będziemy opowiadać się za godnym wzrostem płac, tak aby pracownicy migrujący nie stanowili konkurencji dla polskich pracowników, bezpiecznymi warunkami pracy dla każdego pracownika bez względu na kraj pochodzenia. Związek uważa, że opowiadając się za bezpiecznymi warunkami pracy dla pracujących w Polsce cudzoziemców, przeszkoleniu ich w zakresie przestrzegania zasad BHP, chronimy zdrowie i życie zarówno pracowników migrujących jak i polskich pracowników.

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYKONTRAKTOWA

Związek Zawodowy „Budowlani” będzie kontynuował działania w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (BWI) oraz Europejskiej Federacji Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (EFBWW), pozostając najważniejszym partnerem zrzeszonym w tych organizacjach w Europie Środkowowschodniej. Poprzez swoje struktury Związek będzie uczestniczył we wszystkich dostępnych i efektywnych formach europejskiego dialogu społecznego.

IV. PODSUMOWANIE

Tworząc program na nową kadencję przeprowadzona została dogłębna analiza problemów i zagrożeń, z którymi Związek Zawodowy „Budowlani” musi się zmierzyć w kadencji 2020-2025. Program, który przyjmujemy dotyczy spraw istotnych dla wszystkich, którzy są skupieni w Związku Zawodowym „Budowlani”, Wskazuje to co w naszej działalności jest cenne i to co wymaga zmiany.

Realizując Program Związku Zawodowego „Budowlani” w kadencji 2020-2025 zależy nam przede wszystkim na wzmocnieniu rangi „Budowlanych” w zakładach pracy i poza nimi, aktywizacji propracowniczej, godnej płacy i pracy. Jesteśmy świadomi wielobranżowego charakteru działalności Związku. Dlatego będziemy dążyć do tego, by Związek Zawodowy „Budowlani” był organizacją społeczną, dostępną dla pracownika, efektywną i profesjonalną w podejmowanych działaniach.